

СЪДЪРЖАНИЕ И ТАБЛИЦА с видове компетентности

Заглавие	Стр.	ГРАМАТИЧНА КОМПЕТЕНТНОСТ	ЛЕКСИКАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	КОМУНИКАТИВНА КОМПЕТЕНТНОСТ
01. В ГРАДА				
1. История на София	14	Числителни, редни, бройни, дробни, наречия и съществителни имена за количество Членуване. Словообразуване на съществителни от прилагателни имена, предлози на гл. <i>мисля</i> Езикови конструкции с безлично-предикативни форми Предлози за време и с глаголи за движение	Градска инфраструктура Пътуване, ориентиране из града Търсене и намиране на обекти и лица Питане и даване на информация за посока, местоположение Описание на град и/или място	Градска среда Урбанизация и градски живот Представяне и описание на паметници, музеи и забележителности Представяне на исторически, културни, икономически и статистически данни Културна информация за София
2. София – красиви сгради, клекшопове и некролози	19			
3. Възходът на „умните“ градове и „интернет на нещата“	23			
4. Революцията на автономните коли	28			
Слушане				
1. Булевард „Цар Освободител“	22			
2. Сезонът на Плана	31			
02. НА СЕЛО				
1. Десет километра път за голи семки	32	Минало несвършено време на някои глаголи Сравнение на минало свършено време и минало несвършено вр. Деепричастия Конструкции с някои глаголи от несвършен вид Словообразуване с <i>обез-</i> Образуване на глаголи от прилагателни имена	Изразяване на мнение, опасение, желание, намерение Описание на места и събития Хронология и разказ за дейности Подробно описание на минали събития и случки	Селски живот и бит Селско стопанство, земеделие и скотовъдство Природни явления и забележителности
2. „Живот под наем без наем“: каква е съдбата на българските села?	35			
3. Средногорско село впечатли Марк Зукарбърг	39			
4. Улица „Отечество“	42			
Слушане				
1. Село Ковачевица	38			
2. Очаква се сериозен ръст на пазара на селски къщи и градини	46			

Заглавие	Стр.	ГРАМАТИЧНА КОМПЕТЕНТНОСТ	ЛЕКСИКАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	КОМУНИКАТИВНА КОМПЕТЕНТНОСТ
03. НАЧИНЪТ НА ЖИВОТ				
1. Освобождаване от лошите навици	47	Отглаголни съществителни – видове, употреба, разлики	Описание на действия и състояния	Начин на живот, навици, повтарящи се действия
2. Заболяване ли е мързелът?	50	Често срещани винителни конструкции	Абстрактна лексика	Самоорганизация и дисциплина
3. Успехът е въпрос на избор (който не правите)	54	Съчинителни съюзи	Начин на живот и поведение, лоши и добри практики	Наличие или липса на желание и воля
4. За 81% от българите жената трябва да е домакиня	58	Някои устойчиви словосъчетания Изразяване на условия с условно наклонение и условни изречения		
Слушане				
1. Здравето и начинът ни на живот	53			
2. Липсата на правила за обличане	61			
04. СВОБОДНОТО ВРЕМЕ				
1. Кулинарният Пловдив се разбужда	62	Безлична употреба на възвратни форми на някои глаголи	Описание на природа и райони	Професионални занимания и свободно време. Хоби
2. Колекционерството – прищявка, мания или себепознание?	67	Относителни прилагателни на -ски	Пътуване и почивка	Прекарване на работно и свободно време
3. Почивката на българите през лятото	72	Възвратна употреба на някои глаголи	Планиране, организиране и провеждане	Дейности и развлечения
4. Спорт и здраве	76	Сегашно деятелно причастие. Сложни имена	Екстремни спортове	Интересни обекти
Слушане				Туризм
1. Екстремните спортове	71	Семантично гнездо – казвам		
2. Наблюдение на птици	79			
05. ОБУЧЕНИЕТО				
1. Образователната система в България	80	Образуване на съществителни от числителни бройни	Образование и обучение.	Образователна система, видове образование и обучение
2. Да си учител в Копривщица	83	Членуване: обобщение	Създаване и разпространение на славянската азбука	Писменост
3. Българското висше образование	88	Словообразуване с префиксите <i>пред-</i> и <i>след-</i>	Употреба на изрази за изразяване на мнение, команда, разрешение и молба, покана, предпочитания, желание и забрана	Степени на образователната система
4. Неграмотността	93	Разговорни съответствия на някои книжовни изрази		Специфика на българската образователна система
Слушане				Система за оценяване
1. Международен ден на учителя	87	Семантично гнездо – плача		
2. Образователната страна на Луната	97			

Заглавие	Стр.	ГРАМАТИЧНА КОМПЕТЕНТНОСТ	ЛЕКСИКАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	КОМУНИКАТИВНА КОМПЕТЕНТНОСТ
06. ПРОФЕСИЯТА				
1. Търсене на работа също е работа	98	Императив: обобщение	Работна среда. Съществителни имена за професии Изразяване на увереност, желание, съмнение, окуражаване Информация за личности, събития, новини Интервю за работа	Предаване и представяне на различни видове информация Изразяване на гледна точка или лично мнение Описание на съвременни събития и действия Коментари и дискусии
2. Какво ще се случи с професиите ни?	103	Образуване на прилагателни на <i>-им</i>		
3. Спасете ме от емиграция	107	Семантика и употреба на някои предлози.		
4. Двама ентузиазирани предприемачи	111	Префигирани глаголи. Семантични гнезда – <i>дишам, работя</i>		
Слушане		Употреба на глагола <i>работя</i> с някои представки.		
1. Евгени Динев	106			
2. Уменията, които ще ни бъдат нужни в бъдеще	115	Фразеологизми		
07. ПАРИТЕ				
1. Да си търсиш късмета в чужбина	116	Относителни местоимения	Финанси Финансови взаимоотношения Формиране на бюджет Ценообразуване и ценова терминология Валута Благотворителни дейности	Финансова и банкова сфера Парични отношения Банкови услуги, кредити и влогове Искане и даване на услуги и пари назаем Дарителство
2. 2410 лв. е издръжката на домакинство през септември	121	Винителни форми на въпросителни местоим.		
3. Детето и джобни пари. По колко и кога?	126	Подчинени изречения с <i>който, където, когато, колкото, когато, както</i>		
4. Поскъпването на живота	131	Относителни местоимения – <i>чийто</i> Словообразуване със <i>само+</i>		
Слушане		Абстрактни съществителни със суфикс <i>-ост</i>		
1. Ценови шок	125			
2. Ето колко са всичките пари на света	135	Употреба на глаголи с взаимно възвратно местоимение Наречия за време, изразяване на периоди и на последователност на действията Глаголи с префикс <i>о-</i>		
08. ОБЩЕСТВОТО				
1. Бездомните по света	136	Отрицателни, обобщителни, неопределителни местоимения Словообразуване с префикс <i>без-</i> Изречения със <i>затова</i> Префигирани глаголи 2 Употреба на някои предлози	Обществен живот – тенденции и динамика Социални групи. Социално ориентирана лексика Социални проблеми	Социална стратификация Съвременни проблеми в обществото Бедност и безработица Бездомни, безработни, сираци, бежанци
2. Не е нужно да си богат, за да помагаш на другите	140			
3. Безработицата и чувството на безизходица	144			
4. Бежанците не напускат дома си от хубаво	148			

Заглавие	Стр.	ГРАМАТИЧНА КОМПЕТЕНТНОСТ	ЛЕКСИКАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	КОМУНИКАТИВНА КОМПЕТЕНТНОСТ
Слушане 1. Сираци – проблеми и решения 2. Съмнително здрави и още по-бедни	143 151	Преносна употреба на някои глаголи Глаголът <i>казвам</i> с префикси. Образуване на съществ. имена на <i>-тел</i>	Социално слаби слоеве на обществото	Проблеми в социалните отношения Дискриминация – видове
09. ЗАКОНЪТ				
1. Защо трябва да имаме закони? 2. За или против смъртното наказание. 3. „Черна дупка“, раждаща корупция 4. Пробация	152 156 160 164	Минало страдателно причастие на <i>-н</i> и <i>-т</i> Страдателен залог – образуване, употреба и словоред Императив – продължение и сложни форми Членуване на страдателни причастия и на именна група	Юридическа лексика Правни казуси и ситуации Съдебна система Законови наказания и терминология Обществото и властта	Законът и човекът Справедливост и право Престъпление и наказание Юридическа стилистика
Слушане 1. Снимай нарушител 2. Откраднато детство	159 167			
10. ПРИРОДАТА				
1. Колко е важно опазването на околната среда 2. Замърсяването на въздуха 3. Ще потънем ли в боклуци? 4. Сега местните хора роптаят срещу френски завод	168 172 176 180	Словообразуване с префикс <i>пре-</i> Употреба на именни групи и семантично гнездо Минало свършено деятелно причастие – употреба Изречения с <i>макар че</i> , <i>въпреки че</i> Фразеологизми	Природа– проблеми и замърсяване Употреба на термини за опазване на околната среда – глобално затопляне Природни бедствия и щети	Екология и промишленост Замърсяване на въздуха и рециклиране на отпадъци Изразяване на мнение Модерни технологии за източници на енергия
Слушане 1. Мръсният въздух в България 2. Българските гори	175 183			
11. ЗДРАВЕТО				
1. Петър Дънов – болеста като изпитание 2. Сладък живот по време на криза 3. За избора да бъдеш лекар в България и уникалните мозъчни операции на д-р Станимир Сираков 4. Какво подсказва цветът на очите	184 188 192 196	Минало неопределено време – обобщение Употреба на винителни и дателни конструкции – <i>боли ме</i> Наречия Словообразуване на думи с <i>полу-</i> Образуване на сложни съществителни имена	Човешкото тяло Здравословно състояние и проблеми Прегледи и болести Изрази с <i>лошо ми е</i>	Здраве и болести Здравеопазване и здравна система Спешна помощ Стресът и борбата с него Съвременна медицина – нови технологии

Заглавие	Стр.	ГРАМАТИЧНА КОМПЕТЕНТНОСТ	ЛЕКСИКАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	КОМУНИКАТИВНА КОМПЕТЕНТНОСТ
Слушане 1. Здравословната закуска 2. Кърменето	191 200	Семантично гнездо – <i>боледувам</i>	Фразеологични изрази	Алтернативна медицина – билколечение
12. ЧУВСТВОТА				
1. Самотата (от Фейсбук) 2. Пътят към щастието 3. Страхът 4. Как да преодолеем завистта? Слушане 1. Силата на любовта 2. Мъж изчисли колко струва трудът на съпругата му като домакия и изненада света!	201 204 208 212 207 215	Употреба на възвратни глаголи и място на местоименията. Семант. гнездо – <i>скръб</i> Глаголът <i>живее</i> с префикси Словообразуване на сложни думи с <i>високо-</i> и <i>само-</i> Семантика на сложни думи със <i>зло-</i> Деминутиви при прилагателни имена Семантично гнездо – <i>страхувам се</i>	Роднински, приятелски и други човешки отношения Описание на външност, характер, преживявания и емоции. Лексика за описание на състояния, предмети и явления	Психология на чувствата Представи и нагласи Преодоляване на негативни емоции и духовно израстване Страдание и щастие
13. ВЗАИМООТНОШЕНИЯТА				
1. Намиране на приятели 2. Бракът умира ли? 3. Равни права за бащите 4. До татко Слушане 1. 9 юни – Международен ден на приятелството 2. 7 знака, че си хейтър!	216 220 225 229 224 233	Минало предварително време – обобщение Разговорни изрази и техните книжовни съответствия Особености на разговорната реч Словообразуване – съществителни имена на <i>-ище</i> Съставяне на причастия на <i>-(и)ем</i>	Изрази за причина – <i>трябва – трябваше, поради, заради, затова, тъй като</i> Изразяване на действия, състояния, емоции, абстрактни понятия Изрази за изразяване на експресия, желание, намерение, отношение и др.	Семеен статус Видове комуникация Общуване в семейството, с приятели и колеги Семейни и роднински взаимоотношения Брак и развод Изразяване на мнение за становища/митове Спор с аргументи
14. ИДЕЯТА				
1. Свети Иван Рилски 2. Петко Р. Славейков – българският възрожденец 3. Една добра схема 4. Нови открития на учените по света	234 238 242 247	Преизказно наклонение – образуване и употреба Въпросителни местоимения за притежание Семантични гнезда Фразеологизми – пряко и преносно значение	Описание на личност и характер Характеристики и поведение Описание на дейности и приноси От идеите до реализацията.	Български бележити личности Пътят към откритието Представяне на популярна, историческа личност или национален герой Българи откриватели

Заглавие	Стр.	ГРАМАТИЧНА КОМПЕТЕНТНОСТ	ЛЕКСИКАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	КОМУНИКАТИВНА КОМПЕТЕНТНОСТ
Слушане 1. Проф. д-р Иван Митев 2. Българските изобретатели, които няма да емигрират	242 251	Синоними на <i>учител</i> и <i>обучение</i>		
15. В ДИГИТАЛНИЯ СВЯТ				
1. Онлайн репутация – изграждане и управление 2. Дигитална трансформация, която променя живота ни 3. Изкуственият интелект не е зъл 4. Достъп до Интернет на българите в цифри	252 256 260 263	Съставно сказуемо и сложни съюзи – продължение Безлична употреба на възвратни форми на глаголите Семантични гнезда – различия Фразеологизми – употреба Словообразуване – състав и семантика на сложни думи Бъдеще предварително време	Социалните мрежи, интернет, видеове комуникация Групи в социалните мрежи Технологиите днес	Комуникация и интернет Виртуална среда Виртуалният човек Ролята на интернет Откритията и прогресът Търсене и намиране на работа
Слушане 1. Всичко е въпрос на един клик 2. Някои базови правила при покупки онлайн	259 267			
16. ИЗКУСТВОТО				
1. Теодоси Спасов – от селската сцена до Бродуей 2. Гена Димитрова 3. За главата на един цар 4. Другото кино: от кината ще остане ли само споменът?	268 272 276 279	Видове местоимения – обобщение Последователност на повтаряеми действия Устойчиви словосъчетания Употреба на някои предлози и наречия за начин – <i>чрез, с помощта на, посредством</i> и др.	Културни събития, творци и феномени Изобразително изкуство Музика – оперна, джаз, фолклор Архитектура и скулптура.	Културата Видни културни дейци Светът на изкуството Красотата на музиката Киното – най-демократичното изкуство Образци на материалната и нематериалната култура – описание
Слушане 1. Правим копие на мечата на Кубрат 2. Авиоинженер твори вълшебства върху дърво	275 282	Употреба на някои сложни съюзи – <i>макар че, въпреки, че, докато</i> Синтактактични съответствия		
17. БЪЛГАРСКИЯТ ЕЗИК				
1. Проф. Александър Балабанов: българският език и богатството на българското слово 2. За българския език	284 288	Словообразуване на абстрактни съществителни на <i>-ство</i> . Смислови различия и употреба	Лингвистично описание на езика Развитие и промени в езика	Социални и комуникативни тенденции и процеси в езиковата употреба

Заглавие	Стр.	ГРАМАТИЧНА КОМПЕТЕНТНОСТ	ЛЕКСИКАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	КОМУНИКАТИВНА КОМПЕТЕНТНОСТ
3. Важно е българинът да осъзнае, че езикът е ценност и трябва да бъде пазен	292	Употреба на устойчиви словосъчетания Глаголът <i>пиша</i> с префикси Архаизми и нови думи-употреба Семантични гнезда – <i>умирам, знание, творчество</i>	Българският език – характеристики и специфики	Проблеми в развитието на езика Динамика и процеси в езика днес
4. По 215 нови думи в българския език на година	295			
Слушане				
1. Американски писател	291			
2. Умира ли българският език?	299			

18. БЪЛГАРИЯ В ОЧИТЕ НА ДРУГИТЕ

1. Един българин за България	300	Самостоятелна работа	Самостоятелна работа	Самостоятелна работа
2. България през погледа на един немски студент	301			
3. Спомени от България	304			
4. В Попово, между козите и високоскоростния интернет	306			
5. В Попово, къща за 10 000 евро	308			
6. Новите жители на София за добрите, лошите и странните неща в България	310			

ПРИЛОЖЕНИЯ.....	312
ТЕКСТОВЕ ЗА СЛУШАНЕ.....	319
РЕЧНИК	346
ИЗПОЛЗВАНИ САЙТОВЕ	379
ЗА АВТОРИТЕ	383